

BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ
HUKUK DAİRELERİ
TAVSİYELER LİSTESİ
2024

İÇİNDEKİLER

<i>1-Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Merciiine Gönderilmesinde Hata ve Gecikme.....</i>	<i>2</i>
<i>2-Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı.....</i>	<i>2</i>
<i>3-Gerekçeli Kararlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 359/1. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği.....</i>	<i>2</i>
<i>4-6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-6. Maddesinin Uygulanmasında Hatalı Davranılabildiği.....</i>	<i>3</i>
<i>5-Hukuk Dairelerinde Kesinlik Sınırı.....</i>	<i>4</i>
<i>6-6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2. Maddesine Aykırı Olarak Kanunun Olaya Uygulanmasında veya Kararın Gerekçesinde Hata Yapılan Dosyalarda Yeni Bir Karar Verilmediği.....</i>	<i>4</i>
<i>7-İlk Derece Mahkemesi Kararının Görevsiz/Yetkisiz Olması Nedeniyle Kaldırılmasından Sonra Dosyanın Görevli/Yetkili Mahkemeye Gönderilmediği.....</i>	<i>5</i>
<i>8-İnceleme Raporunun Düzenlenmediği ya da Düzenlenen Raporun Dosyaya Konulmadığı.....</i>	<i>5</i>
<i>9-Ön İnceleme İşlemlerinde Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği.....</i>	<i>6</i>
<i>10-Tahkikat İşlemleri Sonrasında Duruşma Açılmadan İnceleme Yapıldığı.....</i>	<i>7</i>
<i>11-Taraflara Duruşma İçin Çıkartılan Davetiyelere Gerekli Şerhin Yazılmadığı veya Eksik Yazıldığı.....</i>	<i>7</i>

1- Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Merciiine Gönderilmesinde Hata ve Gecikme

Sonuçlanan dava dosyalarının tetkikinde;

a) Temyiz yoluna vaki başvuru üzerine tebliğ işlemlerinin tamamlanmasından sonra bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen dosya Yargıtay ilgili Dairesine yollanmadığı gibi, nedensiz gecikmeye yol açan görevli hakkında yasal yaptırım işlemine girilmediği,

b) Kendilerine tebligat yapılamayan davalılara ait tebligat parçaları geri döndükten sonra aradan bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen dosya ele alınıp eksikliklerin tamamlanmadığı,

c) Kararın temyiz edilmesine karşın tebliğ işlemi yapılmayıp, Yargıtay ilgili Dairesine sevkinin bir yıl geciktirildiği,

ç) Karar verilip tarafların temyiz başvurusu sonucu Yargıtay ilgili Dairesine gönderilmesi gereken dosyaların, davanın konusuna göre görevli daire yerine başka dairelere gönderildikleri,

d) ..... esas sayılı dosyalarda, ... tarihli temyiz dilekçesinin karşı tarafa tebliğ işlemlerinin hâlen yerine getirilmediği,

Görölmüştür.

* Yargıtay Kanunu'nun 14. maddesi ve Yargıtay Büyük Genel Kurulu kararları, Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 208/11. maddesi dikkate alınarak dosyaların ilgili merciiye yollanmasında gerekli hassasiyet gösterilerek benzeri hata ve gecikmelere sebebiyet verilmemesi,

2- Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı

Gerekçeli kararların kırk beş günü aşan sürelerle geç yazıldığı beyan ve müşahede edilmiştir.

* Gerekçeli kararların, karar tarihinden başlamak üzere, bir ay içinde yazılmasını zorunlu kılan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 294/4. maddesi amir hükmünün nazara alınması,

3- Gerekçeli Kararlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 359/1. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği

Gerekçeli kararların incelenmesinde, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 359/1. maddesinde belirtilen hususlara yer verilmediği,

Bu cümleden olarak;

a) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihin,

b) Tarafların veya davaya katılanların kimlik bilgileri ile T.C. kimlik numaralarının, kanuni temsilcilerinin veya vekillerinin adı, soyadı ile adreslerinin kısmen ya da tamamen,

c) İlk derece mahkemesi karar özetinin,

ç) İleri sürülen istinaf sebeplerinin,

Belirtilmediği izlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 359/1. maddesi uyarınca gerekçeli kararda bulunması zorunlu olan unsurlara yer verilmesi gerektiğinin göz ardı edilmemesi,

4- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-6. Maddesinin Uygulanmasında Hatalı Davranılabildiği

22.07.2020 tarihinde önce, usuli eksiklik bulunmayan bir kısım dosyada, davanın esası incelendikten sonra, delillerin eksik toplandığı hususu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-6 maddesi kapsamında değerlendirilerek kararın kaldırılması ile dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine yönelik hüküm kurulduğu belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1. maddesinin; (a) bendinde, tahdidi olarak sayılan usulü eksikliklerinin mevcudiyeti halinde davanın esası incelenmeden kararın kaldırılması ile davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemeye gönderilmesine, (b) bendinde, davanın esasıyla ilgili olarak, incelenen mahkeme kararının usul veya esas yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığı takdirde başvurunun esastan reddine, yargulamada eksiklik bulunmamakla beraber, kanunun olaya uygulanmasında hata edilip de yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı takdirde veya kararın gerekçesinde hata edilmiş ise düzelterek yeniden esas hakkında, yargulamada bulunan eksiklikler duruşma yapılmaksızın tamamlanacak nitelikte ise bunların tamamlanmasından sonra yeniden duruşma yapılmadan esas hakkında karar verileceği, aynı Yasa'nın 354/1, 355, 356 ve 357/3. maddelerinde ise bölge adliye mahkemesi hukuk dairesince incelemenin heyet veya görevlendirilecek bir üye tarafından yapılacağı, istinabe yoluna başvurulabileceği, kamu düzenini ilgilendiren durumlar dışında incelemenin istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olacağı, 353. maddede açıklanan durumlar dışında incelemenin duruşmalı yapılacağı ve usulüne uygun gösterildiği halde incelenmeden reddedilen veya mücbir bir sebeple

gösterilmesine olanak bulunmayan delillerin ınceleceğine ilişkin hükümler öngöröldüğü, değinilen yasal düzenlemeler ile Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 04.12.2017 tarih ve 2017/5594 esas, 2017/13799 karar, 3. Hukuk Dairesinin 16.10.2018 tarih ve 2018/3327 esas, 2018/10074 karar, 4. Hukuk Dairesinin 31.05.2018 tarih ve 2018/791 esas, 2018/4655 karar, 8. Hukuk Dairesinin 22.10.2018 tarih ve 2018/4116 esas, 2018/17669 karar, aynı dairenin 22.10.2018 tarih ve 2018/4117 esas, 2018/17671 karar, 9. Hukuk Dairesinin 31.10.2017 tarih ve 2017/21222 esas, 2017/17021 karar, 22. Hukuk Dairesinin 26.06.2018 tarih ve 2018/9303 esas, 2018/15948 karar sayılı ilamlarındaki açıklamalar da dikkate alınarak, bölge adliye mahkemelerinin usulü eksikliği bulunmayan dosyalarda esastan inceleme (tahkikat) yapma görevi bulunduğu dikkate alınarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-6. maddesi uyarınca ilk derece mahkemesi kararlarının kaldırılması ile davanın yeniden görölmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine ilişkin kararların verilmesinde daha titiz davranılması gerektiğinin bilinmesi,

5- Hukuk Dairelerinde Kesinlik Sınırı

Miktar veya değeri itibariyle temyiz yolu açık bulunmayan kesin nitelikli bazı kararlara karşı yapılan temyiz başvurularının reddedilmeyip dosyaların Yargıtay'a gönderildiği izlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1. maddesinin (a) bendi ve ek-1. maddesi ile Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 12.12.2018 tarih ve 2017/2182 esas, 2018/7848 karar, 12. Hukuk Dairesinin 29.03.2017 tarih ve 2017/2433 esas, 2017/4817 karar, 15. Hukuk Dairesinin 17.10.2017 tarih ve 2017/2280 esas, 2017/3468 karar, aynı dairenin 18.02.2019 tarih ve 2018/5270 esas, 2019/638 karar, 23. Hukuk Dairesinin 12.04.2018 tarih ve 2018/735 esas, 2018/2781 karar sayılı ilamları uyarınca, miktar veya değeri 2017 yılı için kırk bir bin beş yüz otuz, 2018 yılı için kırk yedi bin beş yüz otuz, 2019 yılı için elli sekiz bin sekiz yüz, 2020 yılı için yetmiş iki bin yetmiş, 2021 yılı için yetmiş sekiz bin altı yüz otuz, 2022 yılı için yüz yedi bin doksan, 2023 yılı için iki yüz otuz sekiz bin yedi yüz otuz, 2024 yılı için üç yüz yetmiş sekiz bin iki yüz doksan Türk Lirasını geçmeyen davalara ilişkin olarak bölge adliye mahkemesince verilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamayacağının, bu gibi kararların kesin nitelikte olduğunun hüküm fıkrasında belirtilmesi ve taraflarca temyiz başvurusunda bulunulması durumunda, kesinlik nedeniyle talebin reddine karar verilmesi gerektiğinin bilinmesi,

6- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2. Maddesine Aykırı Olarak Kanunun Olaya Uygulanmasında veya Kararın Gerekeçesinde Hata Yapılan Dosyalarda Yeni Bir Karar Verilmediği

İlk derece mahkemesince yapılan yargılamada bir eksiklik bulunmamakla birlikte, kanunun olaya uygulanmasında veya kararın gerekeçesinde hata edildiği durumlarda, istinaf talebinin kabulü ile karardaki hatalı hususlar giderilecek şekilde esas hakkında yeni bir karar verilmediği, şöyle ki;

a) Kanunun olaya uygulanmasında hata yapılan kararlar bakımından, istinaf talebinin esastan reddine, kısmen veya tamamen kabulüne denilerek, ilk derece mahkemesi kararının hüküm fıkrasında değişiklik yapılmasına karar verilebildiği,

b) Gerekçesinde hata bulunan kararlar bakımından ise hüküm gerekçesinde değişiklik yapılarak istinaf başvurusunun esastan reddine hükmedildiği,

Görölmüştür.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2. maddesindeki "Yargılamada eksiklik bulunmamakla beraber, kanunun olaya uygulanmasında hata edilip de yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç bulunmadığı takdirde veya kararın gerekçesinde hata edilmiş ise düzelterek yeniden esas hakkında... duruşma yapılmadan karar verilir." şeklindeki hüküm dikkate alınarak, bu gibi kararlara karşı istinaf başvurusunda bulunulması hâlinde, öncelikle istinaf talebinin kabulü ve ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, ardından da yargılamanın esası hakkında yeniden bir karar verilmesi gerektiğinin unutulmaması,

7- İlk Derece Mahkemesi Kararının Görevsiz/Yetkisiz Olması Nedeniyle Kaldırılmasından Sonra Dosyanın Görevli/Yetkili Mahkemeye Gönderilmediği

İlk derece mahkemesinin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakarak vermiş olduğu nihai kararların görevsizlik veya yetkisizlik nedeniyle kaldırıldığı ve dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesini gerektiren bir sebep de bulunmadığı hâlde, dava yeniden görölmek üzere dosyanın görevli ya da yetkili olduğu tespit edilen mahkeme yerine kararı veren mahkemeye gönderilmesine hükmedildiği gözlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a maddesi ile Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin 24.05.2018 tarih, 2018/7135 esas ve 2018/12934 karar sayılı ilamındaki açıklamalar göz önünde bulundurularak, görevli ya da yetkili olmayan mahkeme tarafından davaya bakılarak verilen kararın kaldırılması ve dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesini gerektiren nedenlerin bulunmaması halinde, kaldırma kararının kesin olduğu ve uygulamada yaşanabilecek gereksiz emek ve zaman kayıpları da göz önünde bulundurularak dosyanın görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gereğinin hatırdan çıkarılmaması,

8- İnceleme Raporunun Düzenlenmediği ya da Düzenlenen Raporun Dosyaya Konulmadığı

UYAP ortamında yapılan tetkikte, karara çıkarılan bir kısım dosyalarda inceleme raporunun düzenlenmediği ya da düzenlenen raporun dosyaya konulmadığı tespit olunmuştur.

* 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 38. maddesinde

daire başkanının görevleri arasında “Dosya hakkında rapor hazırlayacakları tespit etmek”, aynı yasanın 39. maddesinde üyelerin görevleri arasında, “Daire başkanı tarafından verilen dosyaları gerekli şekilde ve zamanında inceleyerek heyete sunmak, rapor hazırlamak ve kararlarını yazmak” hususlarının hükme bağlandığı, Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in 57. maddesinde “dağıtım kaydı” ile ilgili olarak esasa kaydı yapılan dosyaların, incelenmesi ve rapor düzenlenmesi için daire başkanı tarafından üyelere dağıtımına ilişkin kayıt tutulacağına açıklandığı göz önünde bulundurularak, dosyaların incelendiğine ilişkin rapor düzenlenmesi gerektiğinin unutulmaması,

9- Ön İnceleme İşlemlerinde Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği

Ön inceleme işlemlerinin tetkikinde;

a) Bir kısım derdest dosyaların esasa kaydedilmesinden itibaren aradan (3) aydan (15) aya varan süreler geçtikten sonra ön inceleme işlemleri yapıldığına ilişkin tutanak düzenlenebildiği veya denetim tarihine kadar henüz tutanak tanzimi cihetine gidilmediği,

b) Ön incelemenin gecikmeli yapılmasından dolayı istinaf dilekçesinin reddi veya dosyanın ilk derece mahkemesine geri çevrilmesine ilişkin kararların (3) aydan (10) aya ulaşan süreler geçtikten sonra verilebildiği,

c) Bir kısım dosyalarda, ön inceleme aşamasında öncelikli olarak karar verilmesi gereken hususların gözden kaçırılması ve bu durumun esasın incelediği aşamada fark edilmesi üzerine (3) aydan (11) aya varan süreler geçtikten sonra ancak istinaf dilekçesinin reddine veya dosyanın geri çevrilmesine hükmolunabildiği,

Müşahede edilmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 352. maddesine göre, dosya üzerinde yapılacak ön inceleme sonunda “İncelemenin başka bir dairece veya bölge adliye mahkemesince yapılmasının gerekli olması”, “Kararın kesin olması”, “Başvurunun süresi içinde yapılmaması”, “Başvuru şartlarının yerine getirilmemesi” ve “Başvuru sebeplerinin veya gerekçesinin hiç gösterilmemesi” durumlarından birinin tespiti halinde öncelikle gerekli kararın verileceği, ön incelemenin heyetçe veya görevlendirilecek bir üye tarafından yapıp ön inceleme sonunda heyetçe karar verileceği ve eksikliği bulunmayan dosyaların incelemeye alınacağı yönündeki düzenleme ile Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in 104/3. maddesindeki “İstinaf incelemesi için dairelere gelen dosyalar bekletilmeksizin yetki, görev ve işbölümü, başvurunun süresi içinde yapıp yapılmadığı, incelenmesi istenen kararın bölge adliye mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olup olmadığı, başvuru şartı ve diğer usul eksikleri yönünden ön incelemeye tâbi tutulurlar.” şeklindeki

hüküm uyarınca daireye intikal eden dosyalarda gecikmeksizin ön inceleme yapılmak suretiyle icap eden kararın verilmesi, ayrıca gereksiz emek ve zaman kaybına sebebiyet verilmesinden kaçınılması,

10- Tahkikat İşlemleri Sonrasında Duruşma Açılmadan İnceleme Yapıldığı

Bir kısım dosyalarda, “Duruşma yapılmadan verilecek kararlar” başlığını taşıyan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 353/1-b-3. maddesi kapsamına girmeyen tahkikat işlemleri (tanık, bilirkişi incelemesi, keşif vs.) yapıldığı hâlde incelemenin duruşmalı icra edilmediği anlaşılmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 356/1 ve 353. maddelerinde belirtilen hâller dışında incelemenin duruşmalı olarak yapılacağı, aynı Yasa’nın 197. maddesinde ise kanunda belirtilen hâller dışında, delillerin davaya bakan mahkeme huzurunda ve duruşmada inceleneceğinin açıklandığı dikkate alınarak belirtilen düzenlemelerin uygulamada dikkate alınması,

11- Tarafalara Duruşma İçin Çıkarılan Davetiyelere Gerekli Şerhin Yazılmadığı veya Eksik Yazıldığı

Duruşmalı olarak inceleme yapılan dosyalarda, yasada belirtildiği üzere taraflara çıkartılan davetiyelerin üzerine duruşmada hazır bulunmadıkları takdirde tahkikatın yokluklarında yapılarak karar verileceği hususunun açıkça yazılmadığı ya da bu şerhin eksik olarak yazıldığı saptanmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 358/1. maddesi uyarınca, duruşmalı olarak incelenen işlerde taraflara çıkartılan davetiyelerde, duruşmada hazır bulunmadıkları takdirde tahkikatın yokluklarında yapılarak karar verileceği hususunun açıkça belirtilmesi gerektiğinin uygulamada nazara alınması,